

دی‌دگاه

موضوع: جایگاه الگوی مصرف در اقتصاد مقاومتی

شماره: ۲۱۴

تاریخ: ۱۳۹۱/۰۶/۲۹

تهیه و تنظیم: احمد اخوی

توضیح اجمالی:

اقتصاد مقاومتی از زمان شروع بازسازی کشور پس از خاتمه جنگ تحمیلی به عنوان الگوی جامعی از تولید و مصرف مطرح بوده و مهمترین شعار آن رهایی از اقتصاد تک محصولی و وابستگی به درآمد نفت بوده است. با این وجود امروز که بر اثر شدت تحریم‌های اقتصادی و مالی آمریکا و متحدان آن به صورت ملموس در برابرمان قرار گرفته است نیاز به آن را به طور واقعی احساس می‌کنیم. اقتصاد مقاومتی در اصل شعار هر اقتصادی است که درصدد رفع وابستگی و تحقق توسعه پایدار ملی می‌باشد.

اما اگر خوب تحقیق و واکاوی کنیم متوجه می‌شویم که نژها در زمان کنونی نیست که مصرف‌گرایی و تمایل به مصرف تفاخری، اهرم کارآمدی برای استمرار وابستگی به کشورهای صنعتی است بلکه تا حدود زیادی منشاء اصلی پیدایش و توسعه وابستگی - که از مصرف وارداتی فرهنگ و اندیشه شروع می‌شود و تا حد وابستگی صنایع پیش می‌رود - را نیز تشکیل می‌دهد. در واقع نظیر یک فرد یا یک خانواده وابستگی مالی و اقتصادی از زمانی شروع می‌شود که منشاء تقاضا به جای امکانات و نیازهای اصلی و اصیل که در کشتگاه تولید داخلی سبز می‌شوند به تقاضا از بازار خارجی و تمایل به مصرف کالاها و خدمات تولید سلیقه خارجی منتقل می‌شود. همان‌طور که اگر خانواده‌ای بنای زندگی را بر اخذ وام برای مصرف زودرس - زودتر از زمانی که درآمد امکان تهیه کالا در سبد مصرفی را به وجود آورد - قرار بدهد به سرعت به وام‌دهندگان و خرید نسبه وابسته خواهد شد و آزادی تصمیم‌گیری و انتخاب صحیح را از دست خواهد داد؛ اقتصاد مقاومتی نیز بنابراین بر تقدم تامین داخلی است و نباید چنان مصرف را بر امکانات تولید مقدم بدارد که به جای درآمد مبنای سبد مصرفی خود را بر فروش ثروت و دارایی‌های غیرنقدی و حتی ذخایر و منابع طبیعی قرار دهد. اگر الگوی مصرف چنین جایگاه مهمی در اقتصاد مقاومتی و پیدایش تاروپود و وابستگی دارد می‌توان بر اهمیت نکات زیر در برنامه‌ریزی تولید و مصرف تاکید داشت.

نکات کلیدی:

- ۱ - ویژگی درآمد دائمی در تطور سرمایه انسانی و کسب درآمد از کار و مدیریت در دوره ای به درازای عمر آدمی است. لذا همان‌طور که الگوی بهینه مصرف خانوار یک برنامه عمرانه است برای مدیریت کشور نیز مبنای هزینه‌های جاری و مصرفی نباید بر درآمد ناشی از فروش ثروت و یا درآمدهای اتفاقی باشد.
- ۲ - جبران عقب ماندگی‌های توسعه و ضرورت پس‌انداز و سرمایه‌گذاری مستلزم عدم اسراف است.
- ۳ - توسعه پایدار به عنوان رویکردی در تولید و مصرف پایدار اصولاً مبتنی بر نیاز است و طبق ضوابط و استانداردهای سلامت و بهداشت تغذیه و برنامه امنیت غذایی سازمان ملل پیش می‌رود. در این رویکرد الگوی مصرف حداقل در مورد خوراکی‌ها با هدف تامین کالری مورد نیاز روزانه و بهداشت تغذیه همگرا می‌شوند و حساسیت مقادیر آنها نسبت به تغییرات قیمت و درآمد بسیار کم می‌شود. استقبال بیشتر از این تغذیه مطلوب و اعمال سلیقه‌های فردی در چارچوب ضوابط آن ضامن سلامت بالاتر فرد و جامعه پیرامون اوست و لذا هزینه کرد دولت برای تحقق آن و افزایش رفاه اجتماعی دارای توجیه اقتصادی است.
- ۴ - درک اهداف اقتصاد مقاومتی مستلزم تغییر رفتارهای مصرفی از ابتناء به متغیرهای قیمت و درآمد به الگوی مبتنی بر نیازهای واقعی انسان و امکانات تولید داخلی برای رفع آنها می‌باشد.
- ۵ - باید طوری فرهنگ سازی کرد که قبل از الگوی مصرف، الگوی تولید و فناوری داخلی در جهت نیاز جدید متحول شود.

تأیید رئیس موسسه:

تأیید رئیس گروه مشاوران: